

TRIBUNAL INDUSTRIJALI

DEĊIŻJONI NUMRU 2719

Chairperson: Dr. Charmaine Cristiano Grech

Kaz Nru: 3417/CCG

Fil-Kwistjoni tax-Xogħol

bejn

Anthony k.a. Tony Busuttil (0469668M)

u

Cassar Fuel Services Station Limited (C56102)

Dwar: Tkeċċija mill-impjieg allegata li hi ngusta

Illum 3 ta' Marzu 2021

Preliminari

Dan il-każ ġie riferut lit-Tribunal Industrijali, permezz ta' rikors dwar allegat tkeċċija ingusta. Ai termini tal-Artikolu 78(1) ta' Kap. 452 ma kienx possibli li l-każ jinstema' u jinqata' kif inhu stipulat fl-Att.

Illi ir-rikorrent spjega kif hu kien impjegat mas-soċjeta` intimata bħala 'Pump Attendant' mill-2013. F'April 2015 talab erbat ijiem *vacation leave* f'Awwissu tal-istess sena. Din it-talba ġiet approvata. Xi żmien wara, ġie nformat li jekk kien se jieħu dak il-*leave* l-impjieg tiegħu kien se jiġi terminat.

Minkejja li r-rikorrent dejjem għamel xogħolu sew u qatt ma kellu problemi, l-impjieg tiegħu ġie terminat fl-4 ta' Lulju tas-sena 2015. Ir-rikorrent ħass li t-terminazzjoni tal-impjieg tiegħu ma kellux bażi legali u ma kienx hemm raġunijiet kif titlob il-liġi u għalhekk it-tmiem tal-impjieg seħħ bi ksur tal-liġi.

Ir-rikorrent talab lit-Tribunal tiddikjara li t-terminazzjoni tal-impjieg kienet waħda ngusta, u biex jingħata l-provvedimenti kollha opportuni skont il-liġi inkluż kumpens ġust.

Is-soċjeta fir-risposta tagħha ċaħdet l-allegazzjonijiet kollha tar-rikorrent u qalet li t-tkeċċija kienet riżultat tal-aġir irresponsabbli tiegħu minħabba li kien iqatta' ħin twil fuq il-mobile u anke kien jassenta ruħu ta' sikwit minn fuq il-post tax-xogħol. Minkejja ħafna twissijiet huwa baqa' inadempjenti u għaldaqstant it-tkeċċija kienet ġustifikata.

Sintezi tax-Xhieda

Fix-Xhieda tas-Sur George Wezham Gharzeddin, Manager mas-soċjeta` ntimata, spjega if hu kellu ordni mill-imgħallem biex iwaqqaf mix-xogħol lis-Sur Busuttil. Xehed li qabel sar hekk kienet ingibdet l-attenzjoni tas-sur Busuttil xi għaxar darbiet dwar l-użu tal-mobile. Spjega li kemm il-darba spjegawlu dwar l-użu eċċessiv tal-mobile, kemm hu personali kif ukoll xi ħaddiema oħra li kienu superjuri tar-rikorrent. Għe spjegat li l-użu tal-mobile fil-pompa huwa ta' periklu u li hemm anke tabelli biex javżaw li l-użu tal-mobile huwa projbit. Xehed kif dan l-użu kien ikun għal hin twil ħafna u meta kellmuh ħaddiema oħra kien jissupervja. Spjega wkoll li s-Sur Busuttil kien jieħu ħafna *leave* minħabba sessjonijiet il-Qorti.

Waqt il-kontro eżami ix-xhud qal li hu ħafna drabi kien joqgħod fuq li jgħidulu l-kollegi tas-Sur Busuttil għax hu propja jkun f'pompa oħra. Meta, ir-rikorrent qatta xi xhar fil-pompa fejn kien jaħdem hu, peress li kien qed jiżbogħ hemm, dan kien kellmu minħabba l-problema tal-użu tal-mobile. Xehed ukoll li kif kienu iwiddbuh kien jissupervja u jgħidilhom jekk tridu keċċuni.

Meta mistoqsi ir-raġuni għalfejn is-Sur Busuttil tkeċċa, is-Sur Gharzeddin stqarr li minħabba l-użu eċċessiv tal-mobile u s-supervja li kien juri meta jwiddbuh.

Xehed ukoll is-Sur Mark Cassar, Direttur u sid tal-kumpanija intimata. Xehed kif kemm il-darba kellem lis-Sur Busuttil biex ma jużgħax il-mobile fil-pompa minħabba l-periklu. Biex jipprova jsolvi l-problema is-Sur Cassar xehed li ċaqraq lir-rikorrent mill-pompa u qabbd u jiżbogħ, mqar sakemm isolvi l-problema li kellu mal-mara, peress li r-rikorrent dejjem kien iġib l-iskuża li għandu problema mal-mara. Is-Sur Cassar xehed li fil-verita dan il-pass għe jiswiegħ iżjed flus għax is-Sur Busuttil kien idum ħafna u kien jieħu ħafna *leave*. Xehed li kemm il-darba għew il-pulizija għalih fil-pompa. Dan kollu għara bejn wieħed u ieħor fl-aħħar sena tal-impjeg.

Waqt il-kontro-eżami, meta mistoqsi jekk it-twissijiet qatt kienux bil-miktub, is-Sur Cassar wiegħeb li le.

Meta xehed ir-rikorrent spjega x'kien ix-xogħol tiegħu. Qal ukoll li barra dak ta' *pump attendant* kien għe mqabbd ukoll jiżbogħ il-pompi. Stqarr li x-xogħol intgħogħob mill-imgħallem tant li tah kumpens u qabbd u jiżbogħ pompi oħra. Xehed li wara li żebagħ tlett pompi reġa mar lura bħala *pump attendant*. Spjega li kellu bżonn xi *leave* f'Awwissu u applika għalih f'April. Ta' fuqu qaltli biex jirranġa mall-kollega tiegħu peress li nserta li riedu *leave* fl-istess żmien. Wara li hu u l-kollega ftehm u kif se jinqasmu, informa b'dan lil ta' fuqu u *leave* għe approvat. Meta resaq Lulju kien fakkar lil ta' fuqu biex ma jinsewx jaħsbu f'persuna biex tibdlu. Dan qallu li se jtkellem ma' ta' fuqu, li sa dak iż-żmien kien għe is-Sur Gharzeddin.

Meta sar jaf is-Sur Gharzeddin, dan mar fuq ir-rikorrent u qallu li jekk jieħu *leave* jista' ma jidhlox xogħol. Għalkhemm ir-rikorrent prova jispjegalu li dan kien approvat, ix-xogħol tiegħu għi terminat.

Is-Sur Busuttil spjega li għalkhemm għeli wiegħeb xi telefonati dawn dejjem saru barra mill-pompa. Qal ukoll li *break* ma kellhomx ħlief xi ftit meta ma kienx ikun hemm karozzi. Fuq il-kwistjoni tal-*warnings* ix-xhud spjega li qatt ma kien hemm xi twissijiet bil-miktub. Meta mistoqsi x'raġuni ingħata għat-terminazzjoni tal-impjeg, ix-xhud qal li l-unika raġuni kienet li għax ha il-*leave*.

Sintezi tas-sottomissjonijiet

Is-soċjeta intimata ipprezentat nota fejn preliminarjament issottomettiet illi l-azzjoni attriċi hija waħda tardiva u perenta stante illi d-dikjarazzjoni tal-każ giet ipprezentata tardivament. Is-soċjeta għamlet referenza għall-artikoli 75(2) u 75(3) tal-Kap. 452. L-impjeg tar-rikorrent għe tterminat l-4 ta' Lulju 2015 u d-dikjarazzjoni tal-każ giet ipprezentata fl-20 ta' Jannar 2016 u ċjoe aktar minn sitt xhur wara d-data effettiva tal-ksur allegat u għaldaqstant barra mit-terminu perenterju impost minn artikolu 75(3) tal-Kap. 452. Għalkemm ir-rikors tar-rikorrent għe pprezentat fis-26 t'Ottubru 2015 dan m'għandux jitqies bħala ekwivalenti għall-proċedura b'dikjarazzjoni hekk kif kontemplata mil-liġi.

Mingħajr preġudizzju għal punti imqajma dwar il-perjodu ta' dekadenza is-soċjeta qalet li t-talbiet attriċi xorta m'għandhomx jintlaqgħu stante li kif jirriżulta mix-xhieda viva voce t-tkeċċija tal-attur kienet ibbażata fuq raġunijiet li għandhom jitqiesu bħala 'tajba u biżżejjed' ai termini tal-artikolu 36(14) tal-Kap. 452. Għalkemm ir-rikorrent allega li t-tkeċċija tiegħu kienet għaliex huwa ried jieħu erbat-ijiem leave f'Awwissu 2015 hekk kif irriżulta mill-provi dan ma kien minnu xejn u r-raġuni għalfejn tkeċċa kienet għaliex ir-rikorrent ma kienx jaqdi dmiru sew fuq il-post tax-xogħol stante li kien iqatta' ħin twil bil-mobajl imwaħħal ma' widnejh u mhux għaliex kien ser jieħu xi leave. Dan l-atteġjament kien qiegħed iqiegħed fil-periklu kemm ħajtu kif ukoll il-ħajja ta' dawk ta' madwaru. Ix-xhud Mark Cassar kien konsistenti u xehed kif kemm-il darba ra lil Busuttil bil-mobajl ma' widnejh fl-istess waqt li kien ikun qed jagħti l-fuel lill-vetturi tal-klijenti bil-pompa. Huwa ben fatt li f'kull pompa tal-petrol hemm sinjali sabiex ma jintużax mobajl minħabba riskju ta' splużjoni. Għalhekk ir-rikorrent kien qiegħed imur kontra l-policy tal-prinċipal meta huwa kien juża l-mobajl u kien ikun diżubbidjenti. Kontra ma li allega r-rikorrent illi qatt ma rċieva twissijiet, matul il-kors tal-każ ħareġ ċar illi George Wezham Gharzeddin kemm-il darba wissa lil Busuttil dwar l-użu eċċessiv tal-mobajl. Meta kien jiġi imwissi minflok jiskuża ruħu, r-rikorrent kien jissuppervja u jagħmel in-nervi. Dan ħareġ ukoll waqt seduta quddiem it-Tribunal meta kien qed jixhed Mark Cassar u Busuttil qabeż kemm-il darba b'suppervja sabiex jipprova jimmina dak li kien qed jixhed dwaru Mark Cassar. Apparti minn hekk, is-soċjeta għamlet minn kollox biex tevita li tkeċċi lil Busuttil. Fil-fatt meta rat li Busuttil ma kienx qed jagħti każ tat-twissijiet Mark Cassar xehed kif qalgħu temporanjament mill-pompa u offrieli li jiżbogħlu l-istations sakemm isolvi l-problemi li kellu mal-mara. Minkejja li Busuttil ingħata din l-opportunita il-komportament tiegħu ma mmeljorax. Meta Cassar ra dan, huwa offra lil Busuttil li joħroġ fuq long leave sakemm isolvi l-problemi u jerga' lura għax-xogħol meta jkun f'pożizzjoni aħjar. Meta s-soċjeta rat li anke dan ma solviex l-atteġjament ta' Busuttil ma kellha l-ebda triq ħlief li tkeċċih fuq raġunijiet dixiplinarji. Għaldaqstant, it-terminazzjoni tar-rikorrent kienet waħda ġusta u bbażata fuq raġunijeit li għandhom jitqiesu bħala 'tajba u biżżejjed' ai termini tal-artikolu 36(14) tal-Kap. 452.

Ir-rikorrenti, minkejja diversi komunikazzjonijiet min-naħa tat-Tribunal baqa' ma bagħatx is-sottomissjonijiet tiegħu.

Kunsiderazzjonijiet tat-Tribunal

Fir-rigward tal-punt imqajjem mis-soċjeta intimata fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha dwar il-fatt li l-azzjoni hija fuori termine minħabba illi, minkejja li r-rikors promotur daħal fi żmien ta' erba' xhur mit-tkeċċija, id-dikjarazzjoni tal-fatti flimkien mal-lista ta' xhieda, giet ipprezentata sitt xhur wara t-tkeċċija, t-Tribunal jagħmel referenza għall-artikolu 78(3) tal-Kap. 452 li jgħid is-segwenti:

Bla ħsara għad-dispożizzjonijiet ta' dan l-Att u ta' kull regola magħmula jew li huma meqjusa li saru taħt dan l-artikolu, it-Tribunal għandu jirregola l-proċedura tiegħu stess. Tkun xi tkun il-proċedura li tiġi wżata, it-Tribunal għandu jieħu ħsieb jiżgura li l-ġustizzja ssir skont il-meriti tas-sustanza tal-każ; u, bla ħsara għar-regoli tal-ġustizzja naturali, it-Tribunal għandu jasal għall-konklużjonijiet tiegħu fuq kull haġa b'dak l-mod li jidhirlu xieraq.

Ir-Regolament 5 tal-LS 452.18 jgħid ukoll is-segwenti:

Is-Segretarju għandu jgħarraf lill-partijiet imdaħħlin fil-kwistjoni taħt ir-riferenza bid-data tas-smiġ, u jitlobhom jibgħatu ħames kopji veri tad-dikjarazzjoni tal-każ magħluqin sewwa biex jaslu lis-Segretarju sebat ijiem qabel il-ġurnata ffissata għas-smiġ. Is-Segretarju meta jirċievi dawn jagħti kopja tad-dikjarazzjoni ta' kull naħa liċ-Chairman u jordna li kopja tad-dikjarazzjoni ta' kull naħa tingħata lill-oħra fl-aħħar indirizz magħruf tagħha. Kopji tad-dikjarazzjonijiet għandhom jingħataw ukoll lil kull wieħed mill-membri tat-Tribunal fl-istess ħin jew malli dawn jiġu nominati.

Dan it-Tribunal iħoss li, li jekk jaċċetta l-argument tas-soċjeta li l-azzjoni hija waħda perenti minħabba li d-dikjarazzjoni giet ipprezentata sitt xhur wara t-tkeċċija minkejja li r-rikors gie pprezentat fil-perjodu stabbilit mil-liġi, dan ikun qed jagħmel ingustizzja kbira, speċjalment meta l-istess Tribunal għandu s-setgħa li jirregola l-proċedura tiegħu stess. Dan it-Tribunal jinstab konvint li r-raġunament tal-legislatur meta stabilixxa l-perjodu ta' erba' xhur kien li ma jhallix kwistjonijiet ta' tkeċċija jiġġebdu għal tul ta' żmien pero żgur li ma kienx li għal kwistjoni ta' forma każ għandu jitqies bħala fuori termine.

Fir-rigward tat-tkeċċija ingusta t-Tribunal jirrimarka illi kien hemm provi konflingenti. Filwaqt li r-rikorrent insista li huwa tkeċċa għaliex kien ser jieħu xi granet leave, is-soċjeta u x-xhieda tagħha baqgħu jinsistu li r-rikorrent ma kellux l-aħjar attitudni fuq il-post tax-xogħol u li għalkemm ingibdet l-attenzjoni tiegħu kemm-il darba u saħansitra ingħata twissijiet verbali huwa ppersista b'dan l-atteġjament. Madanakollu jibqa' l-fatt illi t-tkeċċija tar-rikorrent kienet waħda sommarja mingħajr ma kien hemm l-ebda proċedura dixiplinarja segwita u mingħajr ma ingħata l-opportunita ta' smiegħ xieraq. Fil-każ odjern ir-rikorrent ma ingħatax l-opportunita illi jiddefendi ruħu u spiċċa tkeċċa b'mod tempestiv u kif dejjem jingħad fil-kamp industrijali, t-tkeċċija hija meqjusa bħala l-piena kapitali. Dan it-Tribunal jifhem illi jista' jkun hemm każijiet estremi fejn persuna jista' jitkeċċa b'mod sommarju pero żgur li dan ma kienx każ li jimmerita dan. Soċjeta ma tistax tippretendi li tħalli atteġjament mill-impjegati li ma tkunx kuntenta bih għaddej, imbagħad meta tkun xebgħet sal-ponta ta' imneħirha tkeċċi lil tali impjegati b'mod sommarju. It-Tribunal Industrijali dejjem saħaq fuq l-importanza ta' proċedura dixiplinarja li ssegwi l-ġustizzja naturali fejn impjegat li jiġi akkużat b'nuqqasijiet jiġi fornit bl-akkużi miġjuba kontrih u jingħata opportunita għal smiegħ xieraq.

Deċiżjoni

Għaldaqstant, wara li ra l-atti kollha ta' dan il-każ, it-Tribunal qiegħed jiddikjara li t-terminazzjoni mill-impjeg kienet waħda ingusta li timmerita kumpens.

Kumpens

Wara li ra l-provvedimenti tal-Artikolu 81 (2) a) tal-Kap. 452 it-Tribunal Industrijali jillikwida l-kumpens dovut lir-rikorrenti għall-ammont ta' sitt elef ewro (€6,000) liema ammont għandu jiġihallas fi zmien xahar mil-lum.

Drittijiet

It-Tribunal jiffissa d-drittijiet ta' min assista lill-partijiet f'dan il-każ għal €93.17 kull wieħed u dan ai termini tal-provvedimenti ta' Avviż Legali Numru 48 tal-1986.

B'hekk jintemm dan il-każ.

(iffirmata)

Avv. Charmaine Cristiano Grech LL.D.

Chairperson

VERA KOPJA

Graziella Spiteri

Ghas-Segretarju